

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Videken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyeszsám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— október 12.

(Az unduláció.) É ekkal ez előtt Apponyi kísértük Jászberénybe. S hol magyarok sokadalmáról van szó, onnan nem maradhat el Hermann Ottó sem; lerándul típusok tanulmányozására. Mikor Hermann Ottó vasuti kocsiba ül, ez nagy gyönyörtéségök az újságíróknak, mert az öreg ur ilyenkor valódi szellemi lakomát talál fel hosszú közpályájának ólményeiből. Ez alkalommal is érdekes dolgokat adott elő. A delegáció tagja volt Hermann a egyizben találkozott Sterneck tengernaggyal. Egyenes természetű, katonás magatartású ember volt Sterneck. A hajó titkózetekeket magyarázta a delegátus uraknak. Elmondta, hogy a hajókat háromszög alakjában kell felállítani, a legelsőnek, az élnek orrában áll az admirális és arról vezényel.

— Aztán nem zavarja a munkát a tenger hullámozása, az undulatio? — kérdi a tudós.

— „Mit tudom én, hogy mi az az undulatio? — felel a vitéz tengernagy. „Az a földolog, hogy kuruc legény álljon a hajón!“ (Ein Kerl muss drauf stehen.)

Az adoma olyan, mint a phaedrus me-néi neveltetés tanulságos. Az államhajójának nem árt meg a hullámok játéka, ha a kormányos ember a talpán „kit nem retteget veszély, baj“. Most tűnik ki, hogy mennyit árthat államunk hajójának a folytonos undulatio.

Ki nyáron beteg volt . . . A szabadelpvüparti kormányok sivár korszaka és az ex-lex uralom-lezajlása után minden igaz hazafinak jól esik a reménynek csillogása, mely a mostani becsületes és hazafias korszak kormányának multjából és jelenéből mosolyog félénk. Bizunk a jövőben, habár a remény megvalósulása lassu tempóban is, közeledik félénk. Mert a ki a tavaszt és nyarat súlyos betegségben töltötte is el, kárpótlást talál az őz enyhe sugáiraiban is.

(Wekerle ekszpozéja.) Becsületes, realis költségvetés. Végre valahára! Olyan ekszpozé ez, a mindőtől rég elszoktattak a bukott kormányok kiakolbólitott pozórei, kik ma már — szerencsére — *expozórok*.

Wekerle ekszpozéja.

A képviselőház mai ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 12.

Azok a híres nagy költségvetési könyvek ismét ott vannak a miniszterelnök asztalán.

Több szolgálta cipelte be; az izzadság csak úgy omlott a homlokukról.

— Hogy az isten büntetné meg őket! — bosszankodtak a szegény szolgák.

Már, tudniillik, a könyveket. Mert azokra a millókra is lehetett volna érteni, amelyek azokba a könyvekbe be vannak írva. És a milliók alatt bizony jobban izzad a nép, mint a könyvek alatt.

Wekerle Sándor itt van. Fekete kabát simul magas termetén. Könnyű felhő borong homlokán.

— *Néhány millió többlet!* — magyarázzák az augurok a homlokon borongó felhőt.

A többi miniszterek azonban jókedvűek. Apponyi meg éppen hangos kacajra fakad.

Képviselők is vannak bőven; de azért nem annyian, mint tegnapelőtt, a mikor a „sajtó-haramiákról“ beszéltek. Persze keresik Szemerét is. De Szemere még nincs itt. Hogyis lenne hajnali tíz órakor!

Sokat beszélnek a *turf-haramiákról* is.

— Ki kell pusztítani ezt a fajzapot! — hallatszik itt is, ott is.

Kossuth Ferenc közeledik a csoporthoz:

— Miről beszéltek? — kérdezi.

— A *turf-haramiákról!* — hangzki a válasz.

A kereskedelemügyi miniszter kelletlenül int:

— Szociális törvényjavaslatokat terjesztetek ma be; ezek azt hiszem, kipusztítják majd az elősdiéket . . .

Óh, óh . . . milyen erős hite van ennek a Kossuth Ferencnek.

A *turf-haramiákról* könnyű az átmenet az ország közállapotára. Ime, milyen pompásan élnek ezek a haramiák, míg a szegénység terjed, a drágaság emelkedik.

— De a büdzsé is emelkedik! — mondja Hoitsy Pál, a pénzügyi bizottság előadója.

Hát ez baj, nagy baj. Rengeteg már most is a költségvetésünk — hova fogunk jutni. Ezen sopánkodnak az öregebbek.

A képviselő osztatlan figyelme közt terjeszti be *Wekerle Sándor* miniszterelnök a költségvetést, amelynek főbb tételei ezek: 1.134,775.899 korona rendes kiadással szemben 1.180,555.203 korona rendes bevétel, vagyis 45,779.304 korona fölösleg mutatkozik a rendes kezelésnél.

Ellenben a rendkívüli kezelésnél 127,239.340 korona átmeneti kiadással

szemben 8,180,358 korona bevétel áll; vagyis 45,758.982 korona hiány mutatkozik.

Egybevetve a rendes és rendkívüli kiadásokat: 1262,015,239 korona kiadással szemben 1262,035,561 korona bevétel. **Marad: 20.322 korona felesleg.**

Justh Gyula elnöki előterjesztései közt a Rákózy-hamvak ünnepélyes fogadtatásáról szól. Javasolja, hogy a képviselőház küldjön ki a Rákózy-bizottságba egy tagot.

— Thaly Kálmán. Éljen Thaly Kálmán! — hangzik minden oldalról.

A Ház egyhangulag Thaly Kálmánt választja meg a Rákózy-bizottság tagjává.

Ezután Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter emelkedik szólásra. Egy csomó törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé. És pedig: az iparfejlesztésről, a szabadhajózásról, a mértékhitelítésről és a külkereskedelmi statisztikáról.

A minisztert is zajosan megéleljük.

Az ülésről szóló részletes tudósításunk itt következik:

Az ülés pont tíz órakor kezdődik. *Justh* elnök az ülést megnyitja.

A jegyzőkönyv hitelítése után megteszi az elnöki előterjesztéseket és bejelentéseket. Ezek között nagy éljenzéssel fogadja a Ház a Rákózy hamvak temetésén való részvételtől szóló előterjesztését. A Ház *Thaly Kálmán* bizza meg, hogy Konstantinápolyban a hamvakat átvegye. Felolvassa elnök Kassa város meghívóját s erre határozatilag kimondják, hogy az összes temetési ünnepségeken a Ház az elnök vezetése alatt testületileg vesz részt.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter beterjeszt törvényjavaslatot a magyar ipar fejlesztéséről, a tenger szabadhajózás, a mértékhitelítésről, a külkereskedelmi statisztikáról és végül a munkások balesetbiztosításáról. Kéri a javaslatokat az illetékes bizottságokhoz utasítani. (Helyeslés.)

Szalay László az igazoló bizottság előadója kijelenti, hogy *Barabás Béla*, *Fenyvessy Soma*, *Kecskeméthy István*, *Tóth János* mandátuma rendben taállatott.

Szkicsák Ferenc mentelmi jogának megsértéséről tesz bejelentést. Jellemzi a magyar közigazgatást

Elnök: figyelmeztetem a szónokot, hogy ne támadja a magyar közigazgatást. (Zajos helyeslés.)

Szkicsák Ferenc: Folytatja a közigazgatásról szóló előadását.

Elnök: Másodszor is figyelmeztetem a szónokot, hogy ne rágalmazza az egész magyar közigazgatást. Csak olyat mondjon el, a mit bizonyítani is tud. (Zaj.)

Szkicsák Ferenc: Apponyi és Kossuth minden beszéde hiábavaló, ha a közigazgatást nem orvosolják. (Nagy zaj.)

Közbeküldések: Kiról van szó? B széljen (Zajos ellentmondások.)

Szkicsák Ferenc: A merénylet (nagy derültség) az, hogy területében a szolgabíró nem vette tudomásul azt a bejelentését, hogy szeptember 8-án beszámolót mond.

Ezután névszerinti szavazással következik a háznagy választása. 176 szótöbbséggel Leszbey Gyula lett a háznagy, egy szavazatot kapott Putvoky Mór, egyet Josipovich Géza, egy szavazólap üres volt.

Apponyi Albert gróf: Bejelenti, hogy a jövő héten 6 interpellációra fog válaszolni.

Az expozé.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Az új költségvetésben szociális és gazdasági szempontok a mértékadók. Szociális politikánk ismertetésével kiemelendő, hogy az állami alkalmazottak helyzetének javítása képezte a kormány főgondját, 3 és fél millió jut csakavasutasoknak és ebben az arányban javul minden tisztviselő helyzete. Felmerült ezenkívül az eszme, hogy a gazdasági állásokban levő tisztviselőket tantimekben részesítsék. A tisztviselők helyzete kétféleképpen javul: fizetésemeléssel és az előrehaladás megkönnyítésével. Gondoskodás történt méltányosult lakbéri illetmények megállapításával. Azonkívül a kultuszminiszter most foglalkozik a néptanítók helyzetének javításával és bizonyos, hogy a jövő évi költségvetésben már nyoma lesz ennek. (Helyeslés.) Az államvasuti alkalmazottak helyzetének javítása is főgondunkat képezi és itt nemcsak fizetésrendezéssel, hanem magasabb állások kreálásával teremünk jobb helyzetet. Szociális politikánk egy másik megnyilatkozása az a törvényjavaslat, mely a munkások biztosításáról szól. Szociális politikánk jelentékeny része az a törekvés, hogy kivándorolt honfitársaink visszatérését lehetővé tegyük s erre különféle tárcákban nagyobb összegek vétettek fel. Szociális politikánk legjelentékenyebb részét, pontját képezi az adóreform. Itt a progresszívítás és létminimum megállapítása lesz a vezérlő szempont. (Nagy zaj, helyeslés.)

Közbeszólások: Mi lesz a földadóval? A fokozatos földadóval? (Zaj.)

Wekerle Sándor: A fokozatos földadóval semmi sem lesz, hanem igenis revideáljuk a földadót, s ahol a katasztertől nagy eltérések mutatkoznak, mindenestre változtatunk a helyzeten. Nagy súlyt helyez a kormány a nemzeti művelődés erősítésére. E célból a költségvetésbe fölvetetett 800 új népiskola és emeltetett az az összeg, mely községi iskolák támogatására való. Emeltük az egyházak segélyét. Nagy összegek fordítottak közegészségügyi intézményekre, községeknek jobb ivóvízzel való ellátására és betegápolására.

A mitör a kormány ilyen nagy áldozatokat fordít szociális kérdésekre, akkor kötelességének fogja tartani, hogy a túlzó szocialista áramlatokat minden erkölcsi tekintélyével ellensúlyozni. (Nagy zaj és helyeslés.)

A Ház ezután a kormány gazdasági politikájára, a melynek szintén nemzeti erősítésünk a jelszava. E téren is emelkedést mutat a költségvetés minden fontos tételben. Nagy súlyt helyez a kormány a posta és vasút fejlesztésére és a telefonintézmény tökéletesítésére. Vasgyártásunkat is tökéletesítjük és főként súlyt helyezünk a cső és lövedék gyártására.

Lengyel Zoltán: Agyut gyártanak. Sbodának csináljanak konkurenciát.

Wekerle Sándor: Nagy összegek fordítottak földművelésünk minden ágára, de különösen az állattenyésztésre. A kereskedelmi tárcában is jelentékeny emelkedések mutatkoznak, különösen pedig az iparfejlesztés kérdésénél. Nagy gondot fordít a kereskedelmi miniszter az utépitásra és szakítva

eddig rendszerrel, különösen a törvényhatósági utakra fog gondot fordítani. Itt emlékszik meg az igazságügyi tárcáról is, most az igazságügyminiszter működése gazdasági életünknek egyik főszükséglete. Itt is emelkedések vannak, most gondoskodás történt a joggyakornokok és bírák helyzetének javításáról és sok pénzbe kerül azonkívül az erdélyrészi telekredezés.

Lengyel Zoltán: Mi lesz az erdőpanamával.

Wekerle Sándor: Nem tudom, miért szól folyton közbe a képviselő ur. A mit ő akar, a kormány is akarja, kísérelje ennek figyelemmel a kormány működését és meglátja, hogy az ő biztató közbeszólásainak már a gyakorlati értéke is meg van. (Taps.) A pénzügyi tárca keretében jelentékenyebb változás nincsen. Mindössze egy új pénzügyigazgatóságot állítanak fel s nagyobb összeget fordítanak az adóisztek helyzetének javítására. Egészében 46 millió koronával emelkedett és kiadások összege. Ilyen nagy emelkedés még soha sem ment. Pedig még sok minden nincs benne a költségvetésben, nincs benne az az összeg, amit előbb-utóbb adni kell a főváros segélyezésére. E jelentékeny többkiadások ellensúlyozásul emelni kellett a kivételes összegét is. Sokszor találkozik a sajtóban azzal a szemrehányással, hogy a bevételek nagyobbik részére a szegényebb néposztályra alapítja. — Nem akar deteilkba bocsátkozva. — Itt közbevetőleg megjegyzi, hogy az Ausztriával való megegyezésnél az a reménye, hogy sikerül egy a mindkét fél érdekét megóvó egyezséget kötni. Nagy bevételeket remél a kormány gazdasági életünk fellendüléséért. Ennek elérésével természetesen szükség van nagy beruházásokra. A Ház által engedélyezett hitelműveletek egyelőre nem veszi igénybe, most nincs okunk a sietségre. Vannak még nagy feladatunk és ha azokat akarjuk teljesíteni, igénybe vesszük a hitelt. Végül kimutatja, hogy a fölösség 20.322 korona. Kéri a költségvetést előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottságnak kiadni. (Éljenzés és taps.)

Kossuth Ferenc: Több jelentést terjeszt be.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Több jelentést terjeszt be.

Elnök: Javaslatoat tesz a legközelebbi ülésre. Javasolja, hogy a legközelebbi ülés pénteken, a hó 19 én tartassék.

Akkor meghallgatják a kultuszminiszter válaszait és kisorsolják az összeférhetlenségi jurit Mikszáth Kálmán ügyében.

A Ház ezt a javaslatot elfogadja.

Polonyi Géza: válaszol Achim interpellációjára. Kovács György letartóztatása ügyében. Ez ügyben bemutatja a bírósági aktákat. Ezek szerint itt zsarolásról szó sem lehet. Utasítást nem adhat az ügyészeknek, itt minden rendben folyt.

A Ház e szerint tudomásul veszi.

Politikai hírek.

— Polonyi kihallgatásai. Mint a Bud. Tudósító értesül, Polonyi Géza igazságügyminiszter rendes heti kihallgatásait ezúttal nem csütörtöki napon, hanem keddi napon tartja még és pedig oly napokon, amelyekre képviselőházi ülés nincsen, délután egy órakor, a képviselőházi ülések napjain pedig délután négy órakor kezdődőleg.

A politikai helyzet.

(Távirati tudósítások.)

— október 12.

(A honvédelmi miniszter ellen)

Bécsből telegrafálják: Az osztrák képviselőház mai ülésén Dobernik osztrák képviselő heves támadást intézett a honvédelmi miniszter ellen, hogy katonai kinevezéseknél osztrák hivatalos lapban miért használják a magyar helységneveket? (Pl: Komorn helyett Komárom!) A miniszter Dobernik támadására legközelebb válaszolni fog.

(Wekerle exposéja)

A függetlenségi és az alkotmánypárti képviselők párthelyiségekben ma este rendkívül nagy számban gyűltek össze s a legkedvezőbb hangulat közepette tárgyalták Wekerle miniszterelnök mai exposéját. A függetlenségi pártban, ahol Kossuth Ferenc is megjelent, a képviselők a legnagyobb bizalommal fogadták Kossuthnak a mai napon beterjesztett törvényjavaslatait.

(Kubik Béla kinevezése.)

Politikusok körében ma elterjedt hírek szerint Kubik Béla borsodi főispánsága befejezett ténynek tekinthető. Kinevezését már a hivatalos lap holnapi száma közölni fogja.

Városi közgyűlés.

Harmadik nap.

— Saját tudósítónktól.

— okt. 12.

Ismét igen csekély érdeklődés mellett kezdődött a közgyűlés, ugyanígy, hogy alig volt 20—25 ember a teremben mikor Wessprémy Zoltán főispán a gyűlést megnyitotta. Mindamellett ugyancsak népes lett a terem, mire a vízvezeték ügye került elő. A többi előző ügyek alig idéztek fel nagyobb vitát, de már ez az ugyszólván tengeri kigyó izgalmas és nagy emociót keltett, Zelinger Éde felebbezéséből kifolyólag. Végre is — azt a Márk Endre által felhozott szempontot figyelembe véve, hogy 10—15 bizottsági tag jelenlétében ily fontos ügyet tárgyalni abszurd lehetetlenség, a holnapi ülésre halasztották az ügyet.

A gyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Három óra után 20 ember jelenlétében nyitotta meg a közgyűlést.

A kórházi segédorvosok fizetésemelése.

A kórházi segédorvosok fizetésemelését kérik a közgyűlés fizetésüket 900 koronáról 1200 koronára emeli fel.

Mezőgazdasági szeszfőzde a Pallagon.

Hidvéger Miklós és József a Pallagou mezőgazdasági szeszfőzdét ohajtanak felállítani.

A városi szeszfőzde felállítását javasolja, megadja a kért 10,000 korona értékű anyagot az épülethez, meghosszabbítja a Hidvégerék szerződését még 12 évvel, azzal a kikötéssel, hogy a meghosszabbítás időtartamára az évi bérösszeget felemeli évi 2000 koronával.

Márk Endre, Varga Lajos dr., Magoss György főügyész, dr. Révi Nándor, Márton Imre felszólalásai után a közgyűlés a szeszfőzde felállítását engedélyezi azzal a kikötéssel, hogy a mostani szerződés lejáratát előtt kérelmezők kötelesek a szeszfőzdét felépíteni.

* **Osztályorsjáték.** Az osztályorsjáték mai húzásán a nagyobb nyeremények a következők:

15 000 koronát nyert: 91302
10 000 koronát nyert: 68750
5000 koronát nyertek: 10897 6837 81113
2000 koronát nyertek: 11726 14883
26767 26855 39908 40216 44124 45036
49556 57065 60769 64635 66098 8100
81016 91277 96094 116667 117942 12355
1000 koronát nyertek: 7463 12081 16304
18022 16518 21193 21444 27774 33917 38148
41087 42206 43219 45465 46066 53055 57987
58512 88992 62087 62140 62688 66255 74594
76402 76489 87052 88087 88369 89227 91467
92846 99591 101529 103466 103480 104023
105106 105253 106979 113572 124157.

500 koronát nyertek: 3754 7151 9356
12395 16613 16843 17172 20647 20885 23042
25318 17109 30005 32343 34448 34706 36772
37401 38987 39532 40465 43047 46432 47376
51333 55915 56044 64417 68495 70532 73372
75972 82461 83642 83259 87867 96128 98021
104076 1060 31 119536 113527 117458 117421
119330 122132 122308 123336 113995 124247.
A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.

* **A pékmunkások sztrájkja.** Budapestről jelentik: Ma reggel a fővárosi községe arra a kellemelelen eseményre érte, hogy nincs a kávé mellé fehérsütemény. A pékmunkások tegnap kimondták a sztrájkot és az éjszaka már nem is mentek a műhelybe dolgozni. Így azután nem is készült fehér sütemény. A pékmesterek azonban néhány kisegítő munkással megkezdtek a munkát, azonban csak barna kenyeret tudnak előállítani, ezt is mérsékelt mennyiségben. Minden pékműhely előtt rendőrök állanak őrt. Ma hajnalban már volt egy kis zavargás, 8-10 sztrájkoló pékségéd megrohanta Schlesinger Adolf Tompa utca 21 sz. házat, a cimszablát letépték, az üzlet ajtaját kiszakították, az ablakokat betörték. Az elősiető rendőrök csak három zavargót tudtak elfogni. Ezek Löw Lajos, Zádorszki Antal és Markovics Jakab pékségédek. A rendőrség kihallgatta őket, azután szabadon eresztették. Ellenük megindítják a vizsgálót magányosok elleni erőszak címén.

* **Meggyilkolt lapszerkesztő.** Varsóból jelentik: Godamski János, egyik legismertebb lengyel publicista, a „Gazeta Ploska” főszerkesztője gyilkos merénylet áldozata lett. Godamski tegnapelőtt apósághoz, dr. Damskihez ment látogatni s alig hogy a házba érkezett, revolverlövés dördült el. Besietett apósághoz s ekkor látta, hogy spóráit négy álarcos és fegyveres bandita veszi körül, akik pénzt követelnek. Alig hogy átlépte a küszöböt, több lövés dördült el, amelyek közül egy halálos sérülést ejtett Godamskin, aki még a helyszínen meghalt. Az elhunyt lapszerkesztő neijén kívül még öt árva hagyott hátra.

* **Véletlen baleset.** C. G. urhölgy Budapestről Debrecenbe érkezvén, sétát tett a városban. Ma délután oly szerencsétlenül esuszott el a Kossuth-utca egyik háza előtt előmlő pocsolyában, hogy elesett és érzékenyen megsérült. Jó lenne, ha a rendőrség gondot fordítana az utcák tisztántartására, érzékenyen megbírságná az ellene vétőket.

* **Lövöldözés.** Nagy riadalmat keltett tegnap a késő esti órákban Késes-utcán az, hogy gyors egymásutánban hallatszottak az éji homályba a lövések. Tamer kefényeként ugyanis széles jókedvében, egy kissé ittas állapotban revolveréből több lövést tett. A furcsa kedvtelésre figyelmessé lett rendőrök sem igen tudták lefegyverezni Tamert, mert mindenkit lelövéllel fenyegetett. Végre is sikerült ártalmatlenná tenni és behozni a központra. Az eljárást ellene megindították.

* **Kutya marás.** Honitz Miklós Halpi-u. 4. szám alatti lakost Timári József kutya marharapta. Az esetet feljelentette

a bünygyi osztályon, honnan az eljárást megindították, hogy a kutya nem volt a megfertőzve.

x **Tánciskola.** Október hó 1-én, hétfőn megnyílik a Schaf tánciskolája.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Öngyilkos aggastyán.

Agyonlőtte magát.

(Saját tudósítónktól.)

— okt. 12.

Az öngyilkosságok szomorú koronikáját egy igazán nem mindennapi eset gazdagította. Hajduböszörményben agyonlőtte magát egy nyolcvan éves aggastyán. Reszkető kezével gyilkos ösvét emelt szívének és hosszú földi pályafutását ily diestelen, elkeseredett módon fejezte be.

Bezerédy Mihály nyolcvan éves jó módú sertéskereskedő Hajduböszörményben lakott. Az aggastyán az utóbbi időben már nem is űzte foglalkozását, mert meglehetősen nagy vagyona fényes megélhetést biztosított nemcsak magának, hanem a hozzátartozóinak is.

Az utóbbi időben azonban az azelőtt nagy kora dacára páratlan jó kedélyű és vidám természetű ember mindinkább buskomor lett. Ha övéi kérdezték okát a hirtelen változásnak azt felelte rá, hogy megunta az életét, megszeretne halni.

Az ilyesmi kijelentésnek hozzátartozói nem tulajdonítottak semmi jelentőséget, mert természetesen találták, hogy az öreg már óhajtja a halált, de hogy öngyilkossági szándékoit forgasson ősz fejében, — arra gondolni sem mertek.

Bezerédy pedig csak alkalmat várt, hogy sötét szándékát végrehajthassa, a mi ma reggel be is következett. Családtagjai ugyanis valamennyien eltávoztak és teljesen magára hagyták az öreget. Ekkor az egyik belső szobába vonult és karabélyával homlokra lőtte magát.

A lövés zajára nem lett figyelmes senki sem. Csak a hosszú idő múltán hazatért hozzátartozói vették észre végzetts tetteit. Rettenetes látvány tárult ekkor előjük. Az aggastyán átlőtt homlokkal nagy vértócsában feküdt a szoba közepén. Segíteni azonban már nem lehetett rajta, mert halott volt. A golyó nyomban megölte.

Az esetet bejelentették a debreceni ügyészségnek.

A csöndes társ.

Debrecenben lakó tisztviselő és a Vigszínház.

— október 12.

A „Budapesti Hírlap” mai száma a következő érdekes históriát közli:

Az utóbbi évtizedben a Népszínház többször állott válság előtt. Ennek oka részben az volt, hogy az igazgatónak nem volt meg a kellő tőkájuk a színház vezetésére s azért ugynevezett csendes társat kerestek, pénzembert, aki az anyagiakat ellássa. A mostani igazgató is abban a helyzetben van, hogy folyton csendes társat kell keresnie. A napokban ajánkozott neki egy ember, de az örvendetesnek látszó fordulat vége utcai verekedés lett.

Vidor Pál igazgatónak egy régi ismerőse Michnya Antal debreceni államépítészeti tisztviselő már régóta azon töri a fejét, hogy miképpen építhet ő a Margitszigeten

színházat, amelyben nyaranta egy fővárosi színházulat játézna, például a Népszínházé. A terv megvalósításához nem lévén pénze, ő is csendes társat keresett. Sokáig nem talált. Néhány héttel ezelőtt, Budapestben járván, az öcsésénél, Michnya fővárosi vendéglősnél megismerkedett annak ügyvédjével, Kovács Sándor dr.-ral. Michnya Antal elmondta a tervét az ügyvédnek s a beszélgetés során persze nyomban találgatni kezdtek, hogy ki lehetne a csendes társ. Kovács dr. azt mondta, hogy talán meg lehetne nyerni a dolognak Harkányi Nándort, a fiatal milliomost, akit neki a nagybátyja mutatott be. Ez az ifjú gavallér igen agilis ember s nagyon jó volna Mecénásnak.

Nem tett bele két nap, már közölték is tervet Harkányival, a ki a Gerbeaud-féle cukrász-boltban adott nekik találkozót s ott kijelentette, hogy ő hajlandó pénzt adni. Az ügyvéd és Michnya nagyon megörültek a kijelentésnek és — készpénznek vették. Harkányi Nándor egy színészt megszegyenyítő tökéletességgel adta a fiatal milliomost, nagy urat, a ki nem tudja, hogy mit csináljon a pénzével, annyi van neki. Gerbeaudnál egybéként törzsvendég volt — hitelbe. Beszélt a birtokáról, a méneseiről, s a többi közt olyanokat mondott, hogy ha sok pénz kell akkor ő társat keres, de ha elég őt hatszáz ezer koronára, azt ő maga is elintázi. Megindultak a részletes tárgyalások, mindent megvitattak, rendszerint a cukrász-boltban. A mikor aztán kész volt a terv, Michnya Antal közölte Vidor Pál igazgatóval. Vidor nem éppen kedvező anyagi helyzetben lévén, kapva kapott a csendes társan, a ki még a margitszigeti színház dolgait is nyélbe ütné.

Néhány nappal ezelőtt Harkányi Nándor az ügyvédvel és Michnyával meglátogatta Vidort. Amintek a színházba, összeültak mindent s végül Harkányi megígérte, hogy ő hajlandó az összes passzívákat átvenni, sőt forgó tőkét is adni a színháznak tovább való vezetésére.

Mindenki örült: az igazgató, a ki kiemelkedett a bajból, a színház tagjai, a kik nyáron két hónapig nem kaptak fizetést, Michnya, a kinek régi véd, a ki egy gazdag kliensre tett szert, mert Harkányi őt választotta jogtanácsosául.

Harkányi pedig a színházban megkezdte szerepét, mint csendes társ, mint mindenható pénzember. Gyakorolta pazarul az őt megillető, vagy meg nem illető jogokat.

A maga részére föntartotta a baloldali második számú páholyt és a kárpitossal ujonnan berendeztetette. Keményen megbírált a színpadot, új tagokat szerződteit és kijelentette, hogy ő majd maga hoz Londonból egy tizenköttagú női tánckart és elkápráztatja vele a közönséget. Mindenféle rendezést adott ki. Így tegnap lefoglalta magának az igazgató páholyát, melynek berendezésére több ezer korona ára szőnyegét hozatott egy fővárosi kereskedő cégtől. Dolgoztatta Michnyát meg az ügyvédet, s karhölgyeket elvitta Gerbeaudhoz uzsonnálni stb. stb.

Uzott mindenki a gyönyörben, kivéve természetesen az elesapottakat, s akiknek fizetését leszállította. Ezek közt volt Kalocsai Ferenc, az elbocsátott karénekes, a kinek ugy rémlott, hogy ezt a Harkányi Nándort, akit igazában senki se ismer, ő ismeri valahonnan. Csöndesen kutatótt és végre is kiderítette, hogy Harkányi Nándor, kinek igazi neve Hosztalek Nándor, egy budapesti építőmesternek a fia, földhöz ragadt szegény ember, aki feleségével együtt már hónapok óta az apja kegyelenkenyeren élőködik, s eddigi életében több az elítélni, mint a dícsereket valója. Kalocsai fölfedezéséről jelentést tett az igazgatóságnál. Nem hittek neki, hagyták tovább hetvenkedni a csendes társat, de most már az igazgatóság is kutatni kezdett. A többi közt elküldöttek tudakozódni a Baross utca 38. számú házába, Hosztalek építőmesterhez. Az apa fölháborodással nyilatkozott a dologról, kijelentette, hogy fiának nincs pénze s bals mer fogni egy ilyen nagyarányú vállalkozásba, nem gondolhat felőle mást, mint hogy örült.

A mikor azután a tudakozódásra kiküldött tagok ma este felé hírül hozták a valót,

nagy riadalom támadt a Népszínházban, a hol — mit sem tudván a történetekről — megjelenését Harkányi Nándor. Eppen akkor hozták a szövegkereskedőtől a számolat. Harkányi elrendelte Berényi főpénztárosnak, hogy fizesse ki Berényi e helyett lestejtett a színház hátulsó kapuja előtt sítálgató Harkányihoz és részölt:

— Mega takarodjék, és ne parancsolgasson, maga csaló.

Harkányi meghökken, valamit válaszolt, de a főpénztáros a következő percben arcul ütötte. Mintha csak jeladás lett volna ez az üteg. Néhány ott álló és elcsapott kórista is odaugrott és fölpofozta Harkányit, a ki rémülten menekült az ütegek elől, de elfogták és átadták egy rendőrnek. A rendőr be akarta kísérni, de a leleplezett Mecenás igazolta magát, mire szabadon eresztették. A botrányos jelenet természetesen nagy csődületet támasztott a színház körül.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 14. Vasárnap d. u. *Bajusz* énekes színmű.

Este *Serlock Holmes* detektív dráma először. (Kis bérlet.)

Okt. 15. Hétfőn „Csöppség“, vigjáték. (A)

Okt. 16. Kedden „Fabarin felesége“, dráma. Utánna: „Bajuszok“, opera. (B)

Okt. 17. Szerdán „Smolen Tóni“, énekes bohózat. (C)

Okt. 18. Csütörtök „Kis herceg“, operette. (A)

Okt. 19. Pénteken „A nap hőse“, bohózat. Először. (B)

Okt. 20. Szombaton „Csere leányok“, operette. (C)

Okt. 21. Vasárnap d. u. „Felhő Klári“ népszínmű.

Este: „Csere leányok“, operette. (Kis bérlet.)

Felhő Klári. Tegnap este telt ház előtt került színre hosszabb idő után Rátkai László eme híres népszínműve. Az előadás teljes mértékben sikerült. A címszerepben Főthly Frida brillírozott, szokatlan szerepét kitűnően töltve be. Mellette a legnagyobb sikert Szakács Andor és Lukács Juliska aratta, aki fényes tehetségével igyekezett a Viola Éva lehetetlen szerepét jól megjátszani. Nyílt színi tapsot is kapott. Szabó Irma és Berezy Ernő naiv szerepekben igen kedvesek voltak. Békés, Polgár és Sarkadi többször feivillanyozták a közönséget jóízű bohóságokkal, utóbbi a közönséget szünni nem akaró tapsa kupléjával többször hívta a lámpák elé. Jó alakítás nyújtottak még Lukácsné és Arday Ida. Az előadás sima és gördülékeny volt. (sz. i.)

Előkészületen. A *Csere leányok* operette újdonság. A budapesti király színháznak műsor darabja újdonság betanításával a színháznak mind két karmestere foglalkozik és már a színpadi próbák is megkezdődnek. Az újdonságban a társulat összes énekesei foglalkoztatva vannak, különösen hálás szerepe van Főthly Frida és Lónyai Pirokának, kik ez alkalommal először játszanak együtt ugyanazon darabban.

Darabváltás. A mára, szombatra hirdett „Kis herceg“ című operette előadása elmarad, helyette a „Gül Baba“ című operette kerül színre. A változás oka az, hogy Vida Ilona, a darab egyik szereplője, atyjának súlyos betegsége folytán, táviratilag elhivatott.

A csöppség. A múlt idény egyik kedvelt darabját, a Fényes Samu „Csöppség“ című énekes vigjátékát adják a jövő héten. A főszerepeket a régi adják, ugymint Zilahi Gyula, Szakács, Szabó Irma, Szakácsné stb. Fehnel Aranka is fellép a darabban.

TÁVIRATOK

Az osztrák költségvetés.

Bécs, október 12. A képviselőház mai ülésén Koritowski pénzügyminiszter az 1907. évi költségvetési javaslatot benyújtotta. Az állami kiadások 1890, 871, 352 koronát, a bevételek 1892, 501, 082 koronát tesznek ki. A pénzügyi törvény értelmében az 1907. évben esedékessé váló általános állami kötelezvények összegének visszafizetésére 17, 116,800 korona értékű 4 százalékos járadéklevelek bocsátainak ki és adatnak át a pénzügyminiszternek. A pénzügyi törvény felhatalmazza a kormányt, hogy az 1905. évi feleslegről a földjavítási alapra 3 millió koronát, a szövetkezetek támogatására 6 millió koronát, a kivétel elfmozdítására egy millió koronát, az államvasutak hálózatának kiépítésére 31, 500,000 koronát, a galiciai vasut céljaira 3, 551,000 koronát, a kórházak céljára 5 millió koronát és a tuberkulózis elleni védekezés céljára 3 millió koronát fordítsasson.

Főispáni kinevezés.

Bádapest, okt. 12. A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király Fabry Sándor békési főispánt ideiglenesen Hódmezővásárhely főispánjává nevezte ki.

Tífuszbeteg az osztrák ezredben

Bécs, október 12. A tífuszjárvány az osztrák ezredekben egyre tart. A betegek száma szaporodott. Ma egy gyalogos meghalt. A betegek az I. számú helyőrségi kórház fertőtlenítő-pavilonba vannak internálva.

Budapesti gabonaárzsze.

(Déli zárlat.)

Budapest, okt. 12.

Buzakinálát kielégítő, vételkedv javult. Tartott irányzat mellett 40,000 métermazsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonafajták közül tengeri, zab és árpa szilárd, rozs tartott.

Idő: szép.

Buza októberre	14.42—44.
Buza áprilisra	14.96—98.
Rozs októberre	12.96—98.
Rozs áprilisra	13.24—26.
Zab októberre	14.30—32.
Zab áprilisra	14.28—30.
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	10.30—32.
Tengeri 1907 májusra	14.28—30.
Repece augusztusra	22.80—26.

Törvénykezés.

§ A Keglevich Henz féle párbaj. Budapestről jelentik: a gróf Keglevich István és dr. Henz Károly országgy. képviselő közt lefolyt párbaj ügyében ma itélkezett a budapesti törvényszék. Henz Károly országgy. képviselő fél évi államfoghazra ítéltek.

§ Eötvös Bálint a Curia előtt. A kir. Curia ma délután hosszas tanácskozás után kihirdette Eötvös Bálint ügyében az ítéletet, mely szerint a Curia a vádlott semmisségi panaszát elutasítva, hozzájárult a kir. ítélőtábla által kimondott három évi börtön büntetéshez. Indokolás szerint az Eötvös cselekményéről a Curia a sikkasztási tényálladékok megállapította.

Szerkesztői üzenetek.

Érdeklődő. Bizony más az, hogy „retouche“ és „retour“! *Retouche* (francia szó, ejtsd: rötua) annyi, mint kijavítás. Festmények, litográfiák vagy keramikai gyártmányok kisebb hibáinak kijavítása; az átfestést is így nevezik. A fényképészetnél az alatt azt az eljárást értik, midőn a szintónus különégei kiegyenlítettnek. Mi a „retour“? Itthon csak levelet a barátod kedvesének, majd ráír a levélre, hogy „retour“! (Olv. rötur.) Visszaküldés; visszajövetel, oly esetekben is, amidőn az el nem fogadott vagy kézbesíthetetlen áruk visszaérkeznek. A hazafias vármegyék, a városok, egyesületek stb. szintén azt írták s törvénytelen kormány rendeleteire és egyéb irataira, persze magyarul és magyarul, hogy „vissza“! Ezt aztán nem lehetett retoucheirozni!

Városi kögyűlés. A városi kögyűlésről szóló referendánkba a szerkesztő elnézéséből csuszott be a *Márton* Imrére vonatkozó rész és így afelelt — mivel tartalmával nem értünk egyet — sajnálatunkat fejezzük ki.

G. D. Nem közöljük.

Városi Színház.

Bérlet 12. szám (C) Bérlet 12. szám (C)

Ma, szombaton, október hó 13 án:

GÜL-BABA.

Operette.

1292.1906. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságának V. 2681/1. 1906. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Dr. Király Péter ügyvéd, debreceni lakos részére, Szabó József, debreceni lakostól 59 kor. 24 fill. tőke, ennek 1904. évi december hó 19. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 12 kor. 76 fillér perkölttség erejéig 1902. évi október hó 22 én bíróság felül foglalt és 1528 koronára becsült házibutorok, varrógép, kocsik, szán és egyéb tárgyakból álló ingóságok **1906. évi október hó 15-én délelőtt 1/2 10 órakor** kezdetét veendő és alperes lakásán. Csapó utcán 47 számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen, 1906. évi szeptember hó 30-án.

Török Péter
bírói kiküldött

NYAVALYATÓRÉS!

Ki nyavalyatórés, görög és más ideges állapotba esett, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szabad. „Haltys gyógyszertár“ által Majna-Frankfurt.

Hagyaték a kórháznak.

Nagy András és veje végrendeletileg házukat 4500 korona értékben Holes Jánosra teítte azzal a kikötéssel, ha Holes gyermek telenül hal meg, a ház a kórházra jut. Holes, kinek 3 gyermeke van, arra kéri a várost, mondjon le az utóöröki jogáról, amely esetre 5 500 koronát felajánl.

A közgyűlés a tanács javaslata alapján elfogadta Holes ajánlatát.

Póthitelek megszavazása.

A katonai kincstár által birt városi épületek javítására 4604 korona, a kö kemencei kiadások fedezésére a kért 16,000 korona helyett 8000 korona póthitel szavazott meg a közgyűlés, ellenben az erdőnevelésre kért 7000 koronát, miután nem volt kellőképp elő készítve, nem adtak meg, visszaadták a szakbizottságnak.

Gazdasági épületek átvétele.

Jabloneczay Kálmán városi bérő a palagi I., II. sz. tagföldeken az általa felépített gazdasági épületek átvételét kéri. A közgyűlés a kérelmet teljesíti.

Iparos szálló.

Az iparos ifjuság önképző egylete iparos szálló fentartásához a Meszena alaphól segélyt kér. A tanács, miután az alaphoz más a rendeltetése, a segélyt nem adja meg.

Körösy Kálmán dr meleg szavakkal pártolja a kérelmet és azt mondja, hogy Meszena igenis ilyen célokra hagyta alapítványát és nem járja, hogy a tanács az alapítvány intencióját nem tartja be.

Jánosy Zoltán a kérelmező testület kulturális jelentőségét tekinti és már ebből kifolyólag is segélyezni kell az iparos ifjuságot. Indítványozza, adja vissza a kérelmet a tanácsnak, tegyen előterjesztést, miképpen lehetne az iparos szállót segélyezni.

Márk Endre szintén pártolja a kérelmet.

Zelinger Ede a kérelem teljesítése mellett szólal fel. Juhász Ignác és dr Tüdös János felszólalásai után a közgyűlés utasítja a tanácsot, hogy legközelebb tegyen előterjesztést a segélyezés ügyében.

A vízvezeték ügye.

A tanács azon határozatát, hogy a vízvezetési próbakutak furásának munkálatait már kiadta, Zelinger Ede megfélebbzte.

A tanács a felebbezést elutasítani javasolja.

Zelinger Ede szólásra akar jelentkezni.

Elnök főispán nem tartja megengedhetőnek, hogy Zelinger felszólaljon, azért, mert már a felebbezésében elmondotta nézetét.

Jánosy Zoltán a főispán szavaira reflektál és vitatja, hogy igenis joga van felebbezőnek felszólalni. Épen az előbb szólalt fel Varga Lajos is, aki szintén mint felebbező szerepelt.

Juhász Ignác is a felszólalás mellett van.

Kovács József is a főispán nézetét osztja.

Révi Nándor dr közérdekből szükségesnek tartja Zelinger felszólalását.

Elnök kijelenti, ha ez szokás, nem ellenzi.

A közgyűlés általánosan a mellett van, hogy a felebbezőnek joga van felszólalni.

Zelinger Ede ezután megindokolja felebbezését. Elsősorban a debreceni kutfuró iparosokon esett sérelmet adja elő. Majd kimutatja, hogy a Törs és Ormai cég ajánlata 72000 koronával drágább, mint a megnyit a közgyűlés előirányzott. Nem lehet a munkálatokat a Törs és Ormai cégre bízni, mert maguk beszerik, hogy nem értenek hozzá. A pályázat feltételeivel foglalkozik és boncolgatja a Törs és Ormai cég ajánlatát s kimutatja, hogy abból csak szemfényvesztés lesz. Indítványozza, vegyék le a napirendről az ügyet és új árlejtést hirdessenek.

Aczél Géza főmérnök válaszol Zelinger

felszólalására. A tanács javaslatát ajánlja elfogadásra.

Jánosy Zoltán alapos készültséggel, nagy figyelem mellett boncolgatja a pályázat részleteit és végeredményében azt kéri, a felebbezőnek adjanak helyet és hirdessenek új árlejtést.

Pongó Lajos általános derűtlenség közt mondja el, hogy a Józsa alatt furatott egyszerű a város kutat, igaz, hogy ez előtt 30—40 évvel volt, ebből a kutból úgy jött a víz, hogy a város betömte, mert félt, hogy előnti a várost. Próbáljanak ezen a helyen kutat fúrni.

Aczél Géza válaszol újból a felszólalásra és kijelenti, hogy a kutakért vállalja a felelősséget. (Derűtlenség.)

Varga Lajos dr: A Simonffy utcai kőfalért is vállalja!

Burger Péter dr fontosnak tartja a vízvezeték ügyét és kéri a felebbezés elutasítását.

Debreczeni Jenő gázgyári igazgató szak-szerű felvilágosításokat ad.

Márk Endre a tárgyalás folytatását a jövő hétre óhajtja elhalasztani. Ez iránt indítványt is tesz.

Elnök ellene van a halasztásnak, az ülést ellenben 10 percre felfüggeszti.

Szünet után.

A folytatólagos közgyűlés megnyitása után Márk Endre szólalt fel. Csodálkozik, hogy ilyen nagyfontosságú ügyet 10—15 bizottsági tag jelenlétében tárgyalnak. Újból megismétli indítványát, halasszuk el néhány napra a közgyűlés folytatását.

Juhász Ignác azt hiszi, hogy senkinek sem célja az, hogy a vízvezeték létesítését megakadályozza. Azt hiszi, Márk Endrének sem ez a célja.

Márk Endre: Nem bizony.

Juhász Ignác: Belejutottunk a hibába, hogy elnyult a vita. Ő is pártolja Márk Endre indítványát.

Elnök végre enged a közóhajnak és a közgyűlés folytatását ma szombat délután 3 órára halasztotta.

KÖZIGAZGATÁS.**Adótárgyalások.**

(Negyvenötödik nap.)

— Saját tudósítónktól. —

— október 12.

Az adókvető bizottság ma a következő adóteteleket állapította meg:

Gém Ádám 469 korona, Gém Jakab 72 kor., Gombos József 2813, Gorzsás Sándor és Tsa. 3150, Gömöri István 11 kor. Gönczi István 2063, Guta Dániel 13 kor. Gyulai János 2925, Gyarmati József 2344 Gyökös József 15 kor. Gyöngyösi János 38. Györfi Dániel 781, Györfi Gábor 3. Györfi István 125, Györfi István 615, Györfi István 2475, Györfi János 844, Györfi János 25, Györfi Mihály 15, Györfi Sándor 5963, Györfi András 1550, Györfi István 15, Haja József 9, Haja Miklós 25, Hajdu Andor 2813, Hajdu Andor 30, Hajdu Imre és Lőrinczi S. 12, Hajdu Péter 4375, Hajzer Konrád 1875, Halasi József 50, Halasi Péter 9844, Harangi István 2250, Harangi István 45, Harangi Sándor 18, Harangi Mihály 6, Hatvani János 625, Hegedüs András 1688, Hegedüs Ferenc 34913, Hegedüs Imre 1550, Hegedüs Péter 1463, Harman János 70, Hetey Zsigmond 9, Horváth András 10, Horváth István 2250, Horváth István 4063, Horváth Lajos 875, Horváth Mihály 1681, Huszti Gábor 10, Hutflész Kázmér 30235, Hüse Imre 2925, Hüse János 875, Ignát Márton 15, Ignát Márton 950, Ilyés József és Oláh József 930, Ilyés József és Oláh József 250, Jenői József 625, Jenői József 5250, Jobbágy Lajos 5, Jóna Gábor 15406, Juhász Bálint 5281, Juhász István 619, Juhász János 8, Juhász Józsefné 750, Juhász József 1512, Juhász Péter 750, Juhász Péter 15, Juhász László és Szabó S. 45, Kabai József 25, Katona Lipót 5125, Nagy János 1625, Katona András 625, Katona Gábor 16,

Katona János 8 ifj. Katona József 5219, Katona József 6344, Katona József 1463, Katona József 8875, Kállai János bérő és birtokos 1875, Kállai János 4, Kállai János 150, Kállai János 1138, Kállai Péter 25, Kállai Péter 10, Kállai Péter 40, Kálmán István 813, Kálmán Mihály 1750, Kányási Bálint 3219, Kecskeméti Sándor 5, Kecskés Juhász István 875, Kecskés József 1125, Kecskés Mihály 2425, Kecskés Péter 7875, Kegyes József és társai 35750, Kegyes Mihály 12769, Kelemen Sándor 1250, Kemény György 45, Kenyeres István 2625, Kenyeres István 3558, Kenyeres János 3713, Kerek Sándor 675, Kerekes Ernő 15188, Kerekes Ferenc 100, Kerekes Ferenc 300, Kerekes Ferenc 625, Kerekes Gergely 1375, Kerekes György 2813, Kerekes Imre 11875, Kerekes Imre 14, Kerekes Imre 19013, Kerekes Imre 2031, Kerekes Imre 1125, Kerekes Miklós 6250, Kerekes Péter 3450, Kerekes Péter 39, Kerekes Péter 625, Kerekes Sándor 594, Kerekes István 9, Kerékjártó József 220, Kerékjártó Mihály 35, Kartész István 313, ifj. Kerész István 45938, Király Gábor 50, Király István 663, Király István 7875, Király János 125, Király József 125, Kiss Gábor 15, Kiss Gábor 15, Kiss Gábor 11250, Kiss Imre 775, Kiss Imre 1125, Kiss István 30, Kiss István és Lajos 31, Kiss János 22, Kiss János — 94, Kiss János bérő és csász 333, Kiss József 17, T. Kiss József 781, T. Kiss József 1485, Kiss József bérő 2081, Kiss József bérő 650, Kiss László 150, Kiss Miklós 1250, Kiss Sándor 9, Kiss Sándor 40, Klein Ferenc 18387, Klein Ferenc 6187, Kocsán Lajos 15, Kolozsvári András 175, Konyári Sándor — Konkoly Géza 6250, Kordás Mihály 60, Koroknai Imre 2025, Koroknai István 9720, Koroknai István 5, Koroknai István 4375, Koroknai Sándor 2250, Kovács András 31, Kovács Bálint 108, ifj. Kovács Dániel 15, Kovács Ferenc 33, Kovács Ferenc 469, Kovács István és János 10138, özv. Kovács Istvánné 1463, Kovács István 20, Kovács István 625, Kovács István 5250, Kovács István 9, Kovács János 65, Kovács János 750, Kovács János 9, Kovács János és István 65, Kovács János 3938, Kovács János 625, özv. Kovács Jánosné 450, Kovács József 5, Kovács József 95, Kovács József 1575, Kovács József 30, Kovács Mihály 3083, Kovács Mihály 1250, Kovács András 6250, Kovács Péter 250, Kovács Péter 2850, Kovács Sándor 383, Kozák János 16, özv. Kozma Imréné 1250, Kozma István 30, Kozma István 1820, Kozma János 3125, Kónya Gábor 2175, Kónya István 90, Kónya István 200, Kónya Sándor 10157, Kovár Gábor 1125, ifj. Körösi András 1563, Ladányi Sándor 5, Laiter Ádám 1450, Laiter Ferenc 225, Laiter Gergely 314, Laiter Imre és Kerekes Imre 250, Laiter Imre 15917, Laiter Imre 35, Laiter Imre 6250, Laiter Imre 140, Laiter Jakaba 10, Laiter Márton 704, Laiter Miklós 70, Laiter Péter 5625, Laiter Péter 150, Lakatos János 25, Lakatos János 50, Lakatos István 5063, ifj. Lakatos Mihály 4688, László Mihály 1125, özv. Lente Istvánné 33, Lovász János 11875, Lovász János 1874, Lökodi János 1750, Lós Sándor 750, Lőrinczi Sándor 750, Lukács János 550, Lukács Mihály 1175, Madácsi István 2438, Madai István 95, Madai Péter 25, Madarasi István 5, Madarasi József 30, Orosz Gazd. Tanácsot 6667, Magyar András 1563, Magyar István 1088, Magyar István 10, Magyar Lajos 430, ifj. Major András 1563, Major Bálint 5, Varga Sándor 8, Zombor Imre 23, Verendi József 10, Szabó Lajos —, Szabó Lajos 10040, Szarvas Miklós 82, Rác Mihályné 2750, Nagy Sándor 1250, Szoboszlai Gábor 3125, Tar Beniamin —, Tar Beniamin 1450, Rickl Antal bizt. ügynök 140, Zs. Nagy István 7015, Várári István 2925, Molnár János 1050, Szilágyi Sándor 5, Nagy István 3050, id. Pongor János 5150, Kovács Mihály bérő 50 korona.

IRODALOM.

A „Szinház és Élet” negyedik száma ismét rendkívül g... k s tartalom-

mal jelent meg. A bevezető cikk a nemrég elhunyt nagy művésznőt *Felekiné Munkácsi Flóra*t méltatja. A színjátszás végleteiről dr. *Bárdos Arthur* értekezik. A párizsi főpróbák életéről, titkaikról igen elmés csevegés található. Alapos cikk van a színésznevelésről és ez folytatva is lesz. A berlini színházi levél is igen érdekes. A „Muskáti” és a „Pénz 5 felsége” — mint bemutatók vannak tárgyalva. Az „Érdekes Ujság” cz. melléklete és minden tekintetben méltó az eddigiekhez. Minden cikkében, minden sorában szinte látjuk a *Vajda László* szakavatott, művészi kezét. Egyes szám ára vidéken 30 fill. Megjelenik minden vasárnap. (szb.)

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— október 12.

Hét város versenyez azon, ki szülte
[Homéroszt,
„Kristót nem szülök!” zengene mostan
[e hét.

Debreceni lovas bandérium a Rákóczy temetésén.

— A bandérium tagjai. —

— okt. 12.

Debrecen városa történelmi multjához méltóképen veszi ki a maga részét Rákóczy fejedelem és bujdosó társainak temetését övező ünnepekből. Városunk részvétele fényes keretek között fog megtörténni. Különösen érdekes a lovas bandérium, mely a temetésre fog vonulni.

Ma már végleg megállapították, hányan és kik vesznek részt a bandériumban. Tegnap délután ez ügyben Oláh Károly elnöklésével ülés volt, melyen létrejöttek a bandérium szervezésére vonatkozó összes megállapodások.

A bandérium tagjai lesznek Csóka Sámuel, ifj. Kertész János, Kardos Gyula, Kardos Géza, ifj. Kölesy Sándor, Polgári István, Sasztina Jenő, Geréby Pál, ifj. Wessprémy Zoltán.

A lovasbandériumot Medgyaszay Miklós árvaszéki ünök vezeti, ugyancsak ő fogja vinni a város cimerez milleniumi díszes zászlóját.

A bandérium ruházatát végleg megállapították.

A banderisták ruházata következő lesz: Rákóczi korabeli tiszt egyenruha és pedig: világos zék dolmány, világos sárga selyem nadrág, bokáig érő salavári, tigrisbőr kacagány, tigrisbőr süvegforgóval, fehér selyem nyakkendő, Rákóczi korabeli kard, zék selyemmel áthuzott buzogány, fonott ezüst kardtő, selyem tarsoly ezüst szegélylyel, közepén R. F. monogrammal és a fejedelmi koronával kivarrrva és sárga csizma.

A lovak sárga bőr kantárral, ezüst szeggekkel kivarrrva, gömb és félhold díszrel, tiszt nyereggel, zék selyem tekaróval lesznek felszerázva.

A bandérium vezetőjének Medgyaszay Miklósnak ruházata nem ilyen lesz. Ő zék mentét, ugyanolyan nadrágot és sárga atillát fog viselni.

A bandériumot, mielőtt a temetésre elutazna, a városháza udvarán lefénnyképezik.

Dr. Rotschnek V. Emil temetése.

— október 12.

Temetésről jövünk... Debrecen város társadalmának egyik kidőlt oszlopos tagját adták vissza az anyaföldnek.

Városunk előkelő világának őszinte részvéte, a nagy kiterjedésű rokonság mély gyász mellett helyezték örök nyugalomra dr. Rotschnek V. Emilt, társas életünk általános tisztelet övezte tagját. A szomorú végítzteségtételen képviselve volt a város törvényhatóságán, a kath. egyházbizottmányon kívül számos testület, közöttük a debreceni első takarékpénztár — melyeknek működésében mindenkor tevékeny részt vett az elhunyt nemes szívé öreg ur.

Az irányában megnyilvánuló tisztelet azonkívül is sok-sok előkelőséget hozott össze temetésén, ott voltak dr. Gajzágó Béla táblai tanácselnök, Zádor Lajos a Debreceni Első Takarékpénztár igazgatója, Kardos László, dr. Varga Emil, az egyház bizottmány képviselőtében Mihalovits István és Jenő, — Bodnár Géza, Eberhardt Vilmos stb.

A temetés délután három órakor kezdődött a Kossuth-utcai halottas házban. A gyászszertartás Molnár K. Dezső therezianumi igazgató végezte fényes segédlettel. A díszes halottas kocsi melyett városi hajduk vettek körül — a Kossuth, Bathányi utcákon keresztül haladt a Szent Anna-utcai sirkertbe, hol hült tetemeteket a családi sírboltba helyezték.

Az örökszép „circum dederunt” zörgő hangjai után a gyászmenet széteszött... Csak a gyászba borult család tagok csendes zokogása törte meg a temető komor esőndjét.

*** A Bocskai-szobor ügye.** Egyik mult számunkban jelentettük, hogy Kovács Gyula alispán Pestre megy személyesen meggyőződni arról, hogy a Bocskai-szobor érbeöntése sikerült-e ez alkakay-lommal. Az alispán ma érkezett haza és pedig, mint értesülünk, kedvező hírekkel, ugyannyira, hogy a leleplezés minden valószínűleg szerint meg lesz tartható, a már előre megbeszélte időben vagyis október 31-én. A szoborbizottság különben holnap ismét tart ülést, melyen — az esetben, ha Kovács Gyula a szobor teljes elkészültéről adhat számot — véglegesen elhatározzák a leleplezési ünnepek határidejét.

*** A hajduhadházi állatkiállítás.** Vasárnap délelőtti mozgalmas napja lesz Hajduhadháznak. Állatkiállítás lesz ott. A gazdák tenyészmarháit állítják ki és díjazák a kiállított állatokat. A kiállítást Kovács Gyula alispán fogja megnyitni. A megye vezetősége közül nagyon sokan lesznek ott. A megnyitást kiutaznak Hajduhadháza Wessprémy Zoltán főispán, Pákozdy Sándor főjegyző és Dávidházy Sándor tb. főjegyző és még többen. Vasárnapoz egy hétre pedig Püspökladányban lesz kiállítás.

*** A sajtó purifikálása.** Budapestről táviratozzák nekünk, az „Ott-hon” hírlapírók köre ma tartott ülésén egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy a képviselőház tegnapelőtti ülésén történt támadásokat visszautasítja és tiltakozik ellenük. Kijelenti különben a miniszterelnök azon szándékát, hogy a sajtóügyekkel a sajtó közreműködésével akar foglalkozni — örömmel veszi és szívesen támogatja ez irányban.

*** A honvédelmi miniszter Debrecenhez.** Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ma küldötte meg Debrecen város tanácsának lapunkban már említett körrendeletét „azok-

nak a póttartalékosoknak összeírása és segegyezése tárgyában, akik az 1905. évi ujoncozás elmaradása miatt a békelétszám fenntartására az 1888. évi XVIII. t.-cikk alapján kivételes tényleges szolgálatra behívtak.” A koalíció tehát megtartotta ígérését. A tagjaiból alakult kormány 1,500.000 koronát vett fel a kártalanítás céljaira a költségvetésbe s a honvédelmi miniszter rendeletével megindul az akció legfontosabb része, a pénzkiosztás módozatainak megállapítása.

*** A debr. jótékony nőegylet 1906. október hó 14 ikén délelőtti fél 11 órakor a nőipariskola nagytermében választmányi ülést tart. Tárgyak: 1. Mulatságokat rendező bizottság megalakítása. 2. Szegényügyrendelési javaslat. 3. Folyóügyek.**

*** Hajdumegyeyi kivándorlók.** Folyton szaporodik azok száma, kik hazát cserélve Amerikába vándorolnak, mert a honi földön nem képesek megélhetésüket biztosítani. Csak szükkőrükből, Hajdumegyéből is nap nap után mind többen keresik fel az új világot. Minden hétre jut négy-öt kivándorló. Az alispáni hivatal ma a következőknek adott ki Amerikába való utlevelet, T. Szabó András Hajdusoboszlóról, Zohány József, neje Demesák Mária, Mária és Terézia nevű leánya, Ujj István és neje Zékány Margit Margit, Pirocska és Eszter nevű leányával Vámospécsről, Andirkó Márton Hajduböszörményből.

*** Országos ügyvédgyűlés.** Abban a munkaprogramban, amelyet az igazságügy-miniszter a minap a saját meghívott képviselői előtt kifejtett, a többi közt említette, hogy az ügyvédség reformja nem soros kérdés és ezzel a kérdéssel egyelőre nem fog foglalkozni. A kamarák husz év óta sürgetik az ügyvédi rendtartás reformját, az ügyvédi nyugdíj kérdését és az ügyvédi képesítés színvonalának emelését. Az igazságügy-miniszter kijelentése nyomán mozgalom indult meg, amelynek célja egy országos ügyvédgyűlés egybehívása. Az országos ügyvédgyűlés állandó bizottságát, amelynek elnöke Szivák Imre, titkára Pap József dr., kéri fogják, hogy a dologban sürgősen hívjon össze ülést.

*** Az augusztusi állatvásárok.** Az idei aug. hónapban a magyar birodalom területén összesen 562 országos állatvásárt tartottak, melyek közül 114 Horvát Szlavonországokra esik. Ez állatvásárokról felhajtottak összesen 592,625 darab szarvasmarhát, 208,244 darab lovat, 180,941 darab juhot és 104,462 darab sertést. — Eladtak összesen 254,088 darab szarvasmarhát, 63,474 darab lovat, 100,829 darab juhot és 51,962 darab sertést. Legtöbb szarvasmarhát Szászrégen (9584), Hátaszeg (8405), Beszterce (8244), Nagyenyed (7155), Temevár (5430), Székesfehérvár (5336), Debrecen (5260), Gyula (5022), Szászsebes (4536) és Rimaszombat (4005); — Horvát Szlavonországban Zágráb (5810) és Kőrös (3000); legtöbb lovat Gyula (7800), Temevár (3900), Debrecen (3450) és Székesfehérvár (3312); Horvát-Szlavonországokban Mitrovica (2363) és Zágráb (2010), — legtöbb juhot Debrecen (56360), Gyula (9100), Rimaszombat (9056) és Hátaszeg (7476); Horvát-Szlavonországokban Mitrovica (1200); legtöbb sertést Debrecen (4975), Gyula (3250) és Temevár (3000) országos vásáraitra hajtottak fel.

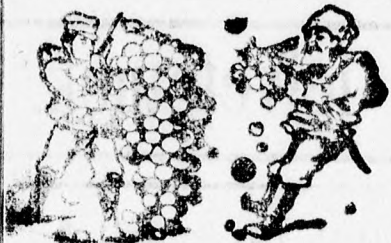
*** Százegyéves asszony halála.** Bécsi tudósítók írja, hogy tegnap este egy Juhoda Eva nevű asszony halt meg, aki százegyéves volt. Az elhunyt, akinek férje tanító volt, 1806. év április 14-én született és hat gyermeknek anyja volt. A legidősebb 79 éves, aki özvegy asszony. A legidősebb fia pedig most 77 éves. A gyermekei, vejei, illetve nejein kívül harminc unokája volt, akik közül a legidősebb 55, a legfiatalabb 11 éves. A dédunokák száma 44.

Schuller Sámuel

szoba-, ezimfestő, tapetirozó
és fényező

Debrecen, Simonffi-utca 25 sz. a.

Felvállal új épületek, lépcsőházak és
diszletek festését. — Izléses cégfeli-
ratokat, tapetirozást és mindanfélé
fa- és vasbutor fényezéseket a leg-
divatosabb kivitelben és
legjutányosabb árban.

Szőlő
oltványok.
Valamint az
elmúlt években
is a

Küikülömenti első szőlőoltványi telep

tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes 21
Nagyküikülö megye — volt az egyedüli az egész
országban mely veőinek minden tekintetben ki-
fogástalan minőségű — egészséges-fajazonos és
teljesen fajtiszta szőlőoltványokat szállított, úgy
a jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kapha-
tók a legjobb minőségű, a legkülömbözőbb fajú és
alanyu bor csemege bor és különleges csemege szőlő-
oltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokosok
bámulatos eredményeket érnek el.
Kivánatra képes ártegyzék — számos elismerő le-
vélel — ingyen és bérmentve.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzeki

nagy napilap :

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára

Egész évre : 28 k.
Félévre : 14 „
Negyedévre : 7 „
Egy hónapra : 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden
előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím : „AZ UJSÁG” kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

A perselyek az Iparbank kirakataiban láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékoságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek.

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is
Tájékozásul szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Osszesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 „ „ „ „ „	730.—	75.96	805.96
60 „ „ „ „ „	1095.—	113.94	1208.94
80 „ „ „ „ „	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. „ „ „ „ „	1825.—	189.90	2014.90
2 „ „ „ „ „	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Hirdetmény

Néhai Nedolay Mihály hagyatékában levő 6 lóerejű, jókarban levő cséplőgép garnitúra, 2 szép ház, az egyik gazdasági épületekkel ellátva, 10 hold szőlőföld, gazdasági eszközök, ingóságok, szabadkézből eladatnak.

Megtekinthetők Püspökladányon, a feltételek ugyanott Nedolay Erzsébetnél, mint a kiskorúak törvényes gyámjánál megtudhatók.

Ilyen még nem volt soha!!

Nyerhet

több százezer koronát

1, 2, 3 koronával! 441-30-3

Nem nyereség esetén

a pénze megtérül!

Siessen tehát a

SZERENCSEBANK

Csapó-utca 11. számú irodájába,

(Sümeghy vaskereskedő házába.)

Huzás minden héten!

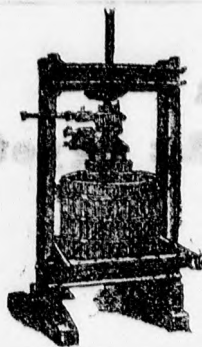
Eladó házhelyek.

Veesey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolgatván: e házhelyek mérségtel aron s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

URSUS

Az Ursus borsajtók a kolozsvári mezőgazdasági kiállításon dísz oklevéllel lettek kitüntetve.

legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három áttétellel. **Vasgerendaszerkezet**, legmagasabb nyomó képesség, a törköly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 17.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

— Elővirág, csokrok és koszorúk a legszolidabb áruk. —

Az ősziidény beáltával ajánlom dusan felszerelt élővirág üzletemet.

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét kora tavaszi nyitásra legválogatottabb fajú friss:

Jácint, Tulipán és más virág hagymáimat.

Allandóan nagy választékot tartok erőteljes **Pálmák**-ból és mindennemű **dísz növények**ből.

Szíves megtekintésre ajánlom kertészeti telepemet, ahol is mindenkor készséggel állok rendelkezésre.

Levágott és cserepes virágokból szintén nagyválasztékot tartok, melyekből **menyaszonyi, dísz és mellcsokrokat**, valamint **sirkoszorukat** megrendelésre a legfinomabb izlés szerint készítek.

Helybeli, vagy vidéki megrendelések eszközölhetők a **Kossuth utcai** (Városház épület) üzletben, vagy kertészeti telepemen **Ferenc József ut 6. a.** Margit fürdővel szemben.

Kiváló tisztelettel

Paczelt János

kereskedelmi és műkertész.

Legfinomabb izlés és pontos kiszolgálás.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőngősebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.